

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvotnega in tretjega četrtka meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Narodna in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namani se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 24.

V Ljubljani, 15. decembra 1898.

Letnik XI.

Domoljub v novi obleki.

Z novim letom stopi »Domoljub«, kakor smo že poročali, prenovljen in preoblečen pred slovensko ljudstvo.

Ko je l. 1888. dne 5. julija, v praznik sv. Cirila in Metoda, izšla prva številka, stale so na I. strani te-le lepe besede:

»Zakaj se list imenuje »Domoljub«? Domoljuba imenujemo onega, ki ljubi svoj dom; tudi naš »Domoljub« hoče ljubiti svoj dom, in sicer trojni dom, ter želi in bo delal za to, da ta trojni dom ljubimo vsi Slovenci. »Domoljub« ljubi in bo vtrjeval med Slovenci:

1. dom katoliški
2. dom slovenski
3. dom avstrijski . . .

S temi besedami dano je bilo Domoljubu pri njegovem rojstvu načelo in smer njegovemu mišljenju in delovanju in v tem oziru se »Domoljub« tudi po novem letu ne more in ne mara prenoviti. Saj je s temi besedami izraženo samo staro geslo vsakega pravega domoljuba slovenskega: vse za vero, dom, cesarja!

Kar se bo pri »Domoljubu« spremenilo, to je I) njegova oblika.

Ta bode bolj prikupljiva; saj imamo tudi pri človeku rajši, če je čedno oblečen.

Tiskal se bo zato na boljšem papirji, imel bode novo glavo in bo prinesel včasih tudi kako sliko; strani bodo sicer nekoliko manjše, a bodo zato štiri več; vsaka številka bode torej obsegala 16 strani. In vendar bo cena ostala ista: 80 kr. Če se pomisli, da pošta vzame za vsake številko 1 kr., na leto torej 24 kr., ostane za list samo 56 kr. Zato smemo reči, da je »Domoljub« ne samo med vsemi slovenskimi listi najcenejši, temveč da se celo v jezikih večjih narodov težko dobi podoben list za takomajhno ceno.

II. se bode gledalo zlasti na to, da mu bode tudi vse bina temeljita, poljudna, raznovrstna. Da bode to mogoče, zavezalo se je nekaj naših pisateljev redno pisati za »Domoljuba«; upamo, da se to kolo sčasoma še pomnoži s prijatelji resnega narodnega dela, kakoršno je gotovo sodelovanje pri »Domoljubu«. Iz peres teh pisateljev bode prinašal »Domoljub« poljudne članke o perečih časovnih vprašanjih, o socialnih stvareh, o političnem položaju; seznanjal bode svoje bralce s kolikor mogoče mnogobrojnimi zanimivimi novicami iz vseh slovenskih pokrajin, v cerkvenem letopisu poročal bode, kaj se je zgodilo zanimivega na cerkvenem polju, skrbel bode za podučne sestavke o narodnem gospodarstvu, o vzgoji, o pravnih stvareh. Samo po sebi se umé, da bode »Domoljub« kakor do sedaj tako tudi v prihodnje v zabavnem delu prinašal dobre povesti, pozabil ne bode skrbeti za smeh in kratek čas in bralci bodo imeli tudi priložnost, poskušati svojo bristroumnost na trdih oreh — primernih ugankah. —

»Domoljub«, kakor vidite, sicer veliko obeta, a ima tudi pošteno voljo, te obljube spolniti, pod jednim pogojem seveda, da vsi dosedanji naročniki zvesti ostanejo in kolikor mogoče še novih pridobijo. Stroški za list se bodo zdatno povečali in se bodo dali poravnati le pri obilnem številu naročnikov. Prosimo tudi, da bi pri pošiljanju naročnine sleherni prav razločno zapisal svoje ime, stan in pošto. Kdor med letom spremeni pošto, naj bi vselej tudi povedal, kam mu je dotlej dobajal list, ker nam je sicer težko najti njegovo ime. — Torej predragi bralci »Domoljubov«, ustresite tej želji, da bode šla stvar v redu in da se Vam dobro postreže.

Konečno »Domoljub« vsim svojim bralcem želi prav veselo božično praznike in srečno novo leto!

Razgled po svetu.

V *avstrijskem državnem sboru* je postal Nemcem zopet dolg čas, ker so bili prenehali za nekaj časa z ropotanjem in vpitjem. Zato pa iščejo vedno povoda, da bi znova pričeli svoje komedije, bržkone v prid zatiranega nemškega naroda, katerega predstavljajo menda le oni sami. Ker je nemogoče, da bi resili vladne predloge, tičeče se nagodbe, državni poslanci še pravočasno pred novim letom, je dala vlada nove predloge, po katerih naj bi ostala še dosedanja nagodba za šest mesecev, dokler se ne sklene postavnim potom druga. A Nemci se izjavljajo, da bodo zabranjevali rešitev vsake vladne predloge z vsemi sredstvi, dokler ne odpravi vlada jekovnih naredeb. Tako so pretili že tudi ministerskemu predsedniku z najhujšim oviranjem vsacega dela v zbornici, če jim ne naznani zahtev, katere so neki predložili Čehi vladi. In tudi po govoru finančnega ministra dr. Kaizla, ko je podal proračun za prihodnje leto, so začeli obstrukcijo. Vkljub temu pa bode državni zbor zboroval do božičnih praznikov in se bode zopet sešel takoj po novem letu.

Na *Ogerskem* se nadaljuje boj proti vladi in na vsak način hočejo odstraniti ministerskega predsednika, Baffy-ja. V zbornici sami vlada največja zmešnjava in Baffy si ne vé pomagati iz velike zadrege. Njegovi lastni pristaši tudi niso več zadovoljni z njim. Najprvo je prišlo navskriž mej Baffy-jem in hrvaškim ministrom Josipovičem, ki je odstopil. Sedaj pa je odložil častno mesto predsednika v zbornici Szilagy. Ravno tako je storil tudi prvi podpredsednik. Vse kaže, da odstopi v kratkem dosedanja voditelj vlade. Listi že poročajo, da bode njegov naslednik odstopivši zbornični predsednik Szilagy.

Na *Dolenjem Avstrijskem* se kaj lepo razvijajo zadruga, da pa bodo zamogle še vspešneje delovati, je osnoval deželni zbor za zadruga posebno osrednjo blagajno.

Deželni predsednik sleški grof Clary-Adringen je imenovan cesarskim namestnikom v Gradcu. Dosedanji štajerski namestnik je šel v pokoj.

Deželni sbori se snidejo zadnje dni meseca decembra. Zasedanje se bode skoro otvorilo s cesarskim pismom, v katerem bo odgovoril vladar na udanostne izjave ter se zahvalil za izražena čutila povodom petdesetletnice in smrti cesarice Elipabete.

Hrvaški deželni zbor se je tudi sešel 6. decembra k zasedanju.

Papeš so potrdili pri zadnjem posvetovanju 40 skofov. Mej njimi pa ni sedaj nobenega iz Avstrijsko-ogerske monarhije.

Nemški državni zbor, ki je bil na novo izvoljen letos meseca junija, je otvoril nemški cesar s prestolnim govorom. Mej drngim je povedal cesar Viljem, da bode treba dovoliti zopet novih stroškov za vojaštvo. Malo čudno se to sliši v času, ko pa drugi vladar pozivlja narode, da naj bi pričeli manjšati ogromne stroške, katere zahteva vsako leto vojaštvo in pozdravlja še celo tak predlog isti cesar Viljem v svojem govoru. Prav obširno je govoril cesar tudi o svojem potovanju na Jutrovo. Za zborničnega predsednika je bil izvoljen katoličan, grof Ballestrem.

Na *Francoskem* se peča še neprenehoma zbornica, sodnijska oblast in razno časopisje z Drahtuzovo obsodbo. Tudi mej prebivalstvom je vse razburjeno in če se le vrši kje kak tak shod, kjer se govori o Drahtuzu, pride gotovo vselej do krvavega pretepa mej njegovimi prijatelji in nasprotniki.

Španija. Premagani Španiji ni pomagalo nič vse njeno ustavljanje; plenazeljne, bogate severoamerikanske Združene države so ji ugrabile vse otoke. Brez brodovja ni mogla več Španija braniti svojih oddaljenih otokov; od nobene evropske države podpirana, se je morala udati na vsak način Amerikancem. Tako se je glasilo brzojavno poročilo 28. novembra iz Pariza, kjer so zbrani španjaki in amerikanski odposlanci, da sklepajo o končnem miru. Proti odškodnini 20 milijonov dolarjev so morali prepustiti Španjci vse filipinsko otočje, ki obsega skoro toliko zemlje, kakor je naša država velika. Ona odškodnina se bode razdelila mej španjske naselnike na teh otokih, da se tako vsaj nekoliko poravnava škoda, ki so jo trpeli za časa vojske. Govori se tudi, da hoče kupiti Amerika tudi karolinske otoke. Tako je zginila svetovna moč Španije!

Za *nadkomisarja otoka Krete* je imenovan sedaj tudi uradno od zastopnikov štirih velesil, Rusije, Francije, Anglije in Italije in sicer sedaj le za dobo treh let, grški princ Jurij. Priznati bode moral princ sicer še pokroviteljstvo sultanovo nad Kreto, a to na ta način, da bo razobesil na kakem utrjenem mestu turško zastavo. Sploh pa ni nič kaj všeč sultanu tako priznanje in je koj ob imenovanju princa vgovarjal pri ruskemu carju Nikolaju. Ta pa je odgovoril na sultanovo pritožbo, da mora obžalovaje priznati, da ne more ugoditi njegovim željam.

Dopisi.

Občni zbor slov. katoliškega političnega društva za Kärntenski okraj. [Konec.] Domači govornik se je nekoliko osri nasaj na volitev v peti kuriji, pri kateri so

nekateri zapeljanci volili liberalno, kar je največja neumnost. (To je obširneje opisano v »Glasniku«.) Načelo liberalizma — vsak delaj kar hočeš, torej tudi pritiskaj,

odiraj, kakor hočeš — je ravno krivo sedanje reve in zmedenosti med stanovi. Potem razlaga glavne nauke socialne demokracije, s katerimi obetajo svet »osrečiti«. Vsaka osebna last odpravljena, — vse bo skupna lastnina, to se pravi: še hlače na tebi ne bodo tvoje, smel jih boš nositi samo, kolikor ti jih bodo drugi pripustili. »Prosta ljubezen« — odprava zakona, skupna vzgoja otrok, ki ne bodo več last starišev, ampak skupna last »družbe«, in druge neumnosti. Največja budalost pa je, če hoče kmet ali obrtnik biti socialni demokrat. To se pravi: zagati sam sebi vejo, na kateri sediš. Demokrati pravijo naravnost in brez vsega prikrivanja: »Kmečki in obrtni stan morata najprej propasti, potem se jima bo šele pomagalo!« Med tem časom pa, ljubi moj prijatelj, ti in tvoji otroki že davno lahko — lakote poginete. In od takih rešitve pričakovati, ali ni to največja neumnost? Tako nekateri ljudje, ki se štejejo grozno »kumštne«, trdijo in tiščé v to, kar je njim samim v škodo in se ne dajo nič poučiti, češ, da ne potrebujejo pouka, ker sami dosti vedó. S socialnim vprašanjem treba se bo ljudem povsod, in tudi po mestih (!), začeti pečati. Kajti socialno gibanje je prišlo v tir in bo šlo naprej — bodi nam ljubo ali ne — in bo marsikaj prereševalo na svetu. Nekateri ljudje so zelo nezaupni proti vsakemu socialnemu preobratu, boječ se svoje škode. Toda kamen se je začel valiti in se bo valil brez njega ali pa s njim, kakor kdo hoče! Socialno vprašanje zadeva vse stanove, ne samo enega ali dveh. Kdor bo torej pravočasno s tem računal, obrnil si bo v svoj prid; kdor pa z višine svoje modrosti in mogočnosti prezira to, kar se ustaviti ne dá, šlo bo mimo njega — kakor kamniška železnica mimo Mengša — ne zmened se za njegovo mnenje. Drugi pa se zopet pritožujejo, češ, na shodih se toliko govori in napoveduje, pred volitvami se toliko obeta, na boljšem pa le nismo nikoli nič; vse je pri starem. Takim odgovarjamo: Bolezen se hitreje dobi, kakor ozdravi. Sedanje slabe razmere se niso v enem letu naredile; torej se tudi ozdraviti ne morejo v enem letu. Prva stopinja k ozdravljenju pa je spoznanje. Dokler zdravnik bolezní ne pozna, je ne more — zdraviti. S poukom se socialna bolezen spoznava. Glavni zadržek pa, da se skoro nič ne stori za zboljšanje socialnih razmer, za pomoč nižjim stanovom, je ta, ker visoka gospoda, vlada in drugi, ki bi lahko največ storili, se ne spoznajo potreb, pomagati nižjemu ljudstvu. Tem gospodom se dobro godí, njim ne manjka ničesar, in kakor zdrav človek ne vé, kaj se pravi bolan biti, tako tudi ti ne čutiš, kaj se pravi, s trdo silo boriti se za svoje življenje. Ljudje še sami ne čutiš, kako velike krivice se jim v resnici godé. Pa čim bolj bo ljudstvo zahtevalo svojih pravic, tembolj se bodo dramili tudi ti zaspani gospodje. Da pa bo ljudstvo zahtevalo pravic, mora samo najprej vedeti, da ga, in kje ga čelvelj žuli. To se pa ravno godí s poukom na shodih in v časnikih. Poleg vseh drugih neumností se je pričelo v državnem zboru še to nesrečno trganje za jezike, ki zadržuje vsako delo, ki bi bilo res v korist ljudstva, tako da

tudi dobromisleči poslanci pri najboljši volji ne morejo skoro ničesar storiti. — Govornik dalje kaže na ročno gibanje ljubljanskih delavcev, ki si znajo sami tako dobro pomagati. Kaj so že vse storili sami iz sebe v svoj prid! Zdaj ravno snujejo novo društvo »Samopomoč« za zavarovanje za starost, za dote itd. Pa tudi pri nas — pravi — imamo neko napravo, ki bi bila ljudstvu, če bi se je hotelo poslužiti, v veliko korist, kakor je tudi sama na sebi malenkostna. In to je naša »Čebelica«. — Stvar, katere je dandanes prav posebno treba ljudi učiti, je varčevanje. Pri vsem tem, da je trda za življenje, vendar ljudje dostikrat neusmiljeno lakomnielno zapravljajo. Koliko n. pr. brez potrebe in brez koristi, ampak v svojo škodo zapirančujejo! Mladi ljudje dandanes večinoma tudi nič ne mislijo na starost. Imajo dostikrat lepe zaslužke, pri vsem tem pa nič denarja. Samo da je od danes do jutri. Na starost bodo beračili. Kako potrebno je take ljudi učiti varčevanja, in ne le učiti, ampak tudi priložnost jim dati. Ta namon ima naša »Čebelica«. V njo se vlaga vsak teden ali vsak mesec (ob nedeljah po krščanskem nauku v »Katoliškem domu«) neki določen znesek (najmanj 10 kr. na teden.) Ti tedenski doneski se bodo zbirali sedem let. Ker čez sedem let menda vse prav pride, bodo prav prišli tudi psihranjeni krajcarji, ki bodo narasli v tem času že v čedno svotico, ki bo zopet nosila svoje obresti in se še dalje množila. Preteklo smo imeli bolj za poskušnjo, vlagali so večinoma posli in otroci, pa so zbrali lepo število stotakov. Z novim letom se bo začela nova vrsta vlaganja. Ne moremo si kaj, da ne bi te reči vsem prav toplo priporočili. Prvič našim ljudem iz okolice, da bi se je poslužili sami ali pa opomnili na to tiste, katerim bi bilo treba kaj takega. Drugič pa jo priporočamo tudi drugim krajem, da bi jo po nas posneli; saj potrebna je povsod. »Čebelica« se lahko ustanovi samostojna, sama zase, ali pa v zvezi z Rajfajzenovo posojilnico, kjer jo imajo. Tako so jo po naši posneli v Šturji na Notranjskem in jo združili z novo ustanovljeno posojilnico. In kakor tukaj, lahko storé še drugod. Gotovo je to dobrota zlasti za mlade ljudi, ki se bodo obvarovali, če pričnejo pametno varčevati, mnoge gmotne in dušne nesreče. Pravimo: pametno varčevati, kajti naš namen ni, ljudi zapeljavati v ostudno lakomnost, ki je malikovanje. Denar se ne sme iskati zaradi denarja samega, ampak za to, da more človek pošteno živeti in si ložje v nebesa pomagati. Torej ob novem letu se oglasite! — Konečno se je priporočilo navzočim, naj se z novim letom še številnejše naroče na »Domoljuba«, ker bo za naprej zdatno zboljšán, za kar je uprav tudi odbor našega društva prosil »katol. tiskovno društvo«, ki je zalaga. Delavci naj bi si pridneje naročali in brali delavski list »Glasnik«, da bodo poučeni v potrebnem in ne vrjeli vsakemu sleparju, ki jim pride kaj tvesit. Priporočila se je navzočim tudi »Naša straža«, novoustanovljeno društvo v obrambo slovenske zemlje in lasti, da nam je ne požró samogoltni tujci, saj je tako majhna in ozka. — Na predlog in utemeljevanje g. župnika Bernika je zbor sklenil odposlati državnemu zboru

prošnji za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Potem tudi prošnji na ministerstvo za podaljšanje kamniške železnice in na deželni zbor za ustanovitev kmetijske šole v kamniški okolici. Seveda se vse to ne bo še jutri zgodilo in bodo merali tudi drugi poklicani faktorji, občinski odbori in drugi, potrebne korake storiti. Le tih ne sme biti, kdor hoče kaj doseči, in visokim gospodom ne miru dati! Sami od sebe ne bodo nič na krožniku prinesli; treba jim je skoro iz rok izpuliti. — Konečno je zbor izrazil cesarju udanost in pokornost, pa globoko sočutje zaradi prebriske izgube. S tem se je završilo naše smemo reči — plodovito zborovanje.

iz Vodice. Jubilejna slavnost. — Priprosto, a pristržno smo tu praznovali spomin na 2. dec. 1898. — Na predvečer se je slovesno zvonilo do malega 2 uri, cesarske zastave so se razobesile iz zvonika, zupnišča, iz šole in Grajzarjeve hiše. Zupnišče je bilo bajno razsvitljeno; pa tudi drugi vaščani so razsvetili svoje hiše, da je lučic kar migljalo. Na Šmarni gori je prasketal kres, v dolini pa mu je odgovarjal drugi. Se celo neke vrste umetelni ogenj se je razžigal v veliko zabavo zlasti mladine. — Dne 2. dec. pa so prišli ljudje k slovesni službi božji, kakor na kak praznik. Po sv. maši so bili otroci pogoščeni v zupnišču; nato pa so se peljali v šolo, kjer se jim je pojasnil pomen slovesnosti ter se jim skkal presvetli cesar kot vzgled usmiljenosti, delavnosti in pobožnosti. Nato so se otrokom razdelile spominske podobice, ki naj bi jih spominjale na ta toliko imeniten in redek dogodek v naši ljubi domovini. Enako

se je vršila slavnost tudi drugje. Ali kar morda ni bilo v vsakem d ugem kraju, je bilo pri nas. Na dan slavnosti so namreč vsi otroci iz vsakdanje in ponavljajne šole pristopili k sv. obhajilu, koje so darovali za ljubljene skupnega ožeta. Iz nedolžnih src mladine je puhtela goreča molitev proti nebu: Gospod, ohrani nam ljubljene vladarja še mnogo mnogo let, ki je nas tako velikodušno podpiral, ko so ležale malo da ne v razvalinah naše hiše, ki se je toliko zanimal za našo vas, da je obiskujoč Ljubljano, še posebej vprašal: »Kaj pa z Vodiciami?« Ginjaivo je bilo videti, kako so tudi odrasli ljudje posnemali zgled mladine ter tudi prejeli sv. zakramente in prosili, da nam Bog ohrani dobrega cesarja še dolgo, dolgo. Popoldne se je pred izpostavljenim sv. R. T. glasno molilo; a vsaka molitev se je končala s prošnjo iz litanij: »Da našega cesarja varuješ!« — in po celi cerkvi je zažnelo: »Prosimo te, sliši nas.« Povodom jubileja je bil odlikovan naš prečast. gospod zupnik Simon Žužek z zlatim zaslužnim križem skrono. Kdo si ga je pač bolj zaslužil, kot on, ki je toliko trpel, toliko storil za Vodice! Ne samo da je popravil, kar je potres poškodoval pri vladi je isprosil tako zdato podporo, da je zupljane skoraj popolnoma razbremenil ter jih rešil velikih skrbi. Dal Bog, da bi zaslužni »zaslužni križec« dičil njegove plemenite prsi mnogo let!! — Dne 3. t. m. nekako ob polu šestih zvečer nas je zopet opominjal precej močan, od podzemeljskega bobnenja spromljan potres, da še ne smemo popolnoma varno spat.

Listek.

Ponarejeni bankovci.

(Konec.)

Najbolj pa je brigala Črnivecova štedljivost kmeta Lišaja, ki je imel uprav zunaj vasi svojo kmetijo, o kateri se je moralo dvomiti, da bi živel kmeta z mnogobrojno družino, katero je imel preživljati Lišaj.

To je bil človek prebrisane glave, ne prav čiste vesti, toda tolike govorniške zmožnosti, da so ga vaščani imeli za svojega »advokata« in so mu brezpogojno zaupali v stvareh, v katerih ni zadoščala pamet. S svojim jezikom je dobil vse »domače pravde«, ki so mu donale vedno dobička, kajti znal je stvar vedno tako zvito zasukati, da nikdo ni spoznal gorostasne sleparije. Zlasti se je rad sukal okoli ljudi, ki so si v svoji petičnosti mnogo domišljali, a so bili preveč priprosti.

Ko je zvedel, da je Črnivec prodal vole, se je osmi dan po storjeni kupčiji nspotil mimo in se pri njem ustavil.

»Kako je kaj, Črnivec?« je dejal, stopivši v vežo.

»Dobro je, vsega imamo dosti, hvala Bogu, denarja nam tudi ne manjka!« je odgovoril v svoji prostodušnosti Črnivec, »pa ti, kaj hodiš tu okrog?«

»E, v mesto moram, plačevati davke, pa mi je postalo vroče, zatoraj se malo ohladim pri vas, če nimata nič proti.«

»Kaj hočeva? Prinesi Neža, prinesi mu mošta, pa nam kaj povej, ki mnogo veš in imaš mnogo v glavi.«

»Tisto pa že, toda kaj, si li res prodal živino?«

»Prodal, prodal in dobro sem prodal — štiri sto mi je odštél!«

»Bezi kam? Kdo li?«

»Ajdovec.«

»Ajdovec...?« Lišaj je jel zmajevati z glavo in bobnati s prsti po mizi.

»In kaj je z Ajdovcem?« je vprašal nekoliko skrbno Črnivec.

»Hm, hm, nekaj je, a ne smeta nikomur praviti, prav nikomur! No, on trguje s — ponarejenim denarjem.«

»Za božjo — —!« Črnivec in žena sta prebledela pri teh besedah Lišaja.

»Tako je. Toda kakor pravim, ne zinita besedice, ker bi ne bilo dobro.«

Toda Črnivec je zdajci zagorel v lice, planil po konci in zakričal:

»Kaj? Koj danes letim nadenj in zahtevam vola nazaj, pa mu vržem denar pod nogo!«

»Bog ne zadeni tega, Črnivec!« sepeče Lišaj »s tem si le škoduješ, kajti Ajdovec utegne stvar zasukati, kajti zvit je, kakor rog in te utakne v luknjo, kjer ne bodeš videl božjega solca leto in dan!«

»Imaš tudi prav!« hrope Črnivec in pade na klop, »toda kaj čem storiti, svetuj mi, Lišaj, svetuj, ne bode zastonj!«

»V prvo, pokaži mi bankovce!« je dejal ta. Skoro je položil Črnivec predenj denar in Lišaj je ogledoval papir od vseh strani, proti oknu in ga drgnil s prsti.

»Hm, hm, — zalibog, res je, ponarejeni so, so že!« je dahnil in vidžno resen položil bankovce na mizo.

V tem trenotku pa sta se jela vesti Črnivca kakor blazna, prijemala se za glavo in dirjala po hiši okrog, kakor bi bila izgubila pamet.

»O moja žival, moja lepa žival!« je vzdihoval Črnivec.

»Koliko sta pojedla in kako lep denar bi bila vrgla, oh, oh!« je ihtela Neza.

Lišaju sta se starca jela smiliti in spregovoril je:

»Ni še zgubljeno vse, ni še!«

»Kako misliš to, Lišaj? Ti si prebrisan, svetuj mi, kako se iznebim tege denarja in dobim zanj pravega? Kar govori, ali kar hočeš, petdeset goldinarjev je tvojih, ako mi pomagaš!« je hropel Črnivec.

»Dobro, velja, petdeset goldinarjev dobdem, ako ti priskrbim drug denar«, meni zvit Lišaj »ravno prav, ko grem v mesto. Daj mi bankovce in zvečer ti prinesem za nje srebro!«

Črnivec mu je izročil denar in le ta je vesel korakal z njim proti mestu, kjer jih je skoraj zamenjal v srebrne goldinarje, seveda ne vseh na enem kraju.

»Lišaj je vendar dober človek, da pomaga človeku iz zadrege!« je dejala Neza, ko je slepar bil iz hiše.

»Ako bi njega ne bilo, ne vem, kaj bi počel s ponarejenim denarjem!« je menil Črnivec.

Zvečer se je zares vrnil Lišaj in prinesel za stiri-sto goldinarjev srebra. Petdeset si jih je takoj pridržal sam in pri odhodu domov je dejal:

»Vsikdar ni take priitike, kakor danes. Ako bi me zopet potreboval, Črnivec, obrni se do mene, rad ti svetujem!«

Polagoma pa je Črnivec vendar jel stvari nekoliko premišljevat, dasi o tem svoji ženi ni ničesar razodel. Misli je: ako pa le ni bilo res tako? Lišaj je zvit, morda je bil denar pa vendarle pravi in leta grdin me je tako premotil, da je zaslužil petdeset goldinarjev?

Pozvédel je pri Ajdovcu, da ga je Lišaj res nabrisal. Lahko bi ga tožil, a sram ga je bilo pred ljudmi. Zato je bil tiho, le s tem modroval je večkrat, da šola vendar ni tako slaba stvar.

Razgled po Slovenskem.

Izredno navdušenost za cesarja je ob priliki petdesetletnice kazala v Ljubljani cerkev sv. Jakoba: 60 metrov visoko je vihrala na križ privezana 7 m. dolga čenorumena zastava, o kateri spočetka nihče ni vedel, kako je prišla gori. Sredo zvečer (30. nov.) je bil zvonik od znotraj zaprt, v četrtek jutro je bila zastava občudovana, torej je moral kdo v mrzli noči po kovinskem električnem dovodu plezati prav od t. l. Hrabri častilec cesarjev se je sam predstavil in povedal podrobnosti; o polnoči je bil začel plezati, rabil 40 minut (vštevši odmore); ker je nato prišel stražnik pred stolp, je sedel na jabolku celo uro, nato jo je v 20 min. spet neopažen pobrisal. Snemat je šel zastavo dne 5. decembra vpričo mnogobrojnega občinstva, ki se je hitro nabralo, dasi ni bilo poprej nič naznanjeno. Videla se je plezalcu nevstrašenost — v višavah je bil kakor na tleh, v gibanju okreten, urno je drsela kovinska vrh pod oprijemajočimi rokami, vendar se je čutilo ob enem, da ni bil lahkomišeln, zakaj vsako kretanje njegovo je bilo namenu primerno, varno. Ljudstvo je drlo pred stolp, ko je z zastavo stopil na tla — zmusnil se je, zastavo stisnil pod pazduho in se izmuzal priljuden prikupljiv mladenič z Dunaja, gledališki kleparski pomočnik A. Ekhart.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Gg. Francišek K o š i r, kapelan na Vrhniku, gre za administratorja na Col pri Vipavi; Alojzij Z e l e z n y, kapelan v Št. Juriju pri Kranju, za ekspozita v Trnje; Bernik Francišek, kapelan v Borovnici, je premeščen na Vrhniko; Karol Č i k, kapelan v Št. Jerneju, v Leskovec;

Re b o l B l a z, semeniščni duhovnik v Naklo; Traven Francišek, kapelan v Naklem, v Št. Juri pri Kranju. Gg. A v s e c Francišek, kaplan v Radovljici, je prezentiran na župnijo Brusnice, Rafael W i n k l e r, kaplan v Leskovcu, je premeščen v Radovljico in A z m a n Andrej, kaplan v Boh. Bistrici v Borovnico.

Jeranova dijaška miza. Račun za november: V ljudski kuhinji je bilo plačati za hrano pri zasebnikih 38 gl. 50 kr., za stanovanje 42 gl., za razne manjše potrebe 12 gl. 40 kr., skupaj 291 gl. 13 kr.; dohodkov je bilo v tem času 251 gl. 50 kr.; podpiranih je bilo 140 dijakov. Uspehi podpiranih dijakov pri zadnji solski konferenci so bili splošno ugodni. — Bog plačaj stotero vsem milim dobrotnikom njih očetovsko naklonjenost do revnih učencev. Oskrbništvo Jeranove dijaške mize priporoča tudi v prihodnje uboge dijake v obilno vsestransko podporo. Morda se kedo spomni dijakov s kakim jubilejnim, Miklavževim ali božičnim darom!

A. K a l a n,

oskrbnik Jeranove dijaške mize.

Ljudska posojilnica. Z občudovanjem opazujemo velikanski napredek tega zavoda. »Ljudska posojilnica« je stopila šele leta 1896 v življenje in danes ima že blizo poldrug milijona hranilnih vlog! Samo v jednem mesecu (novembra) vložilo je 288 strank 184.928 gd. 85 kr. in vzdignilo 95 strank 90.616 gl. 78 kr. D e n a r n i p r o m e t v tem mesecu je pa iznašal 911.179 gl. 68 kr. To je uprav ogromen promet za jeden mesec! — Posodila je »Ljudska posojilnica« do konca novem. t. l. 1.306.048 gl. 48 kr. — »Ljud-

ska posojilnica obrestuje hranilne vloge po 4½ % brez odbitka. To se pravi: Vlagatelj sprejme od vsakih 100 gl. vsako leto čistih 4 gl. 50 kr. obresti, ker »Ljudska posojilnica« sama iz svojega plača rentni davek, ki je od teh obresti odrajtovati. Glede drugih podrobnosti opozarjamo na današnji inserat zadaj. Baš sedaj, koncem leta, je čas, svoj denar preložiti na boljše obresti.

Prispevki slovenskih občin za cesarjev spomenik v Ljubljani: Vrhnika 200 gl., Črnomelj 20 gl., Novo mesto 100 gl., Zilce pri Sv. Vidu 20 gl., Vodice 20 gl., Metlika 100 gl., Rakek 50 gl., Vipava 25 gl., Idrija 50 gl., Devica Marija v Polju 50 gl., Kranj 300 gl., Rudnik 40 gl., Dole nad Idrije 20 gl., Kamna Gorica 20 gl., Tomišelj 40 gl., Križe pri Trzinu 40 gl., Deden Dol pri Zatičini 25 gl., Preddvor 20 gl., Radovljica 50 gl., Domžale 75 gl., Cerklje pri Kranju 30 gl., St. Jurij pri Kranju 25 gl., Dole pri Logatecu 50 gl., St. Vid nad Ljubljano 80 gl., Jelsane 30 gl., Sv. Križ pri Ajdovščini 25 gl., Trebnje 20 gl. in Liraka Bistrica 20 gl.

Proslava cesarjevega jubileja vršila se je dne 2. decembra po vsej Avstriji na najdostojnejši način. Zlasti se je po slovenskih deželah praznovala petdesetletnica nad vse sijajno. Pokazalo se je z njo, da Slovincu ni samo prazna beseda goalo: vse za vero, dom, cesarja! — Pred vsemi drugimi kraji pa je posebno Ljubljana pokazala svojo udanost ob tej slovesni priliki. Čarobno krasna je bila na predvečer 2. decembra, vsa zareča v neštetihi lučih in lučicah, okrašena po vseh hišah z zastavami in s krasnimi podobami ter napismi, primernimi za to slavnostno priliko. Ljudstvo je večinoma vse praznovalo isti dan. Lepo je bilo videti ljubljanske cerkve, ki so bile celo dopoldne polne pobožnega naroda. Ob 10. je v stolnici opravil presvetli knez in škof slovesno sv. mašo, katere so se vdeležili načelniki in zastopniki raznih oblastev. Po sveti maši so se po raznih uradih delile spominske svetinje in potem je vzprejemal deželni predsednik razne urade, zastope in društva, ki so mu izražala neomejeno svojo udanost. Zvečer pa so v »Katoliškem domu« slovenski krščanski socijalni delavci na shodu izrazili svoja domoljubna čutila nasproti svojemu cesarju in navdušeno zpeli cesarsko pesem.

Zopet žrtev žganja. Dne 20. nov. se je v Preski napil mladenič Jakob Jenko žganja in zjutraj drugega dne so ga našli — mrtvega!

Pesmi. Znani slovenski pesnik g. Anton Hribar je pod naslovom: »Popevčice milemu narodu« — izdal I. zvezek svojih pesmi. Lepo zbirko pesmi, poteklih iz srca, ki gorko ljubi svoj narod, toplo priporočamo v obilen nakup. Cena krasno vezani knjigi je 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Novi most čez Krko v Novem Mestu je bil dne 23. nov. blagoslovljen po mil. g. proštri dr. Elbertu. Novo Mesto je dobilo s tem mostom lep okrasek in lep pripomoček k nadaljnjemu razvijanju.

S plesa v vodo in smrt. Z Jesenic se nam poroča: V nedeljo 20. nov. bil je v Trnovni gostilni na Savi, kakor po navadi, ples. V veseli družbi je bil tudi 45 letni Anton Dobravec, tovarniški delavec na Savi, s svojo ženo. Bilo je že čez polnoč, ko se se začeli gostje pripravljati na odhod. Tudi Dobravec gre ven, žena je pa še v gostilni ostala. Ko pride slednjik tudi ona domov, ne najde moža. Kje je, kam je šel? »Najbrže je šel v kako drugo gostilno«. A nocoj ne. Zjutraj so ga našli vtopljenega v vodovodu, ki vodi Savo v tovarno. Le nekoliko korakov od stauovanja, na rakah pred Savsko kapelo, so ga izvlekli ven. Zalostna smrt. Tudi poglavje iz socijalnih in družinskih naših razmer!

Petres. Iz St. Ozbalta. Dne 2. decembra ob pol 12. uri po noči je bil pri nas jako močan, kake tri sekunde trajajoč potres, kojega je spremljalo močno podzemeljsko bobneje. — Hvala Bogu, škode ni naredil, a sopot nam je v spomin poklical: Čujte in molite!

Zaved sv. Nikolaja v Trstu. Letos, ko vse tekmuje, kako praznovati petdesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva našega presvetlega cesarja Frana Josipa, katerega želja je, naj se praznuje Njegova petdesetletnica ne s hrupom in šumom, pač pa z dobrodelnimi čini, želé tudi tržaške Slovenke pokazati svojo vdanost ter vstreči plemeniti želji plemenitega vladarja. Nadele so si nalogo, ustanoviti zavetišče za brezposelne služkinje. Komu ni znano, koliko naših mladenk prihaja vsako leto v mesto iskat si zaslužka? In vse te so prepustene samim sebi ter nimajo, izvzemši male izjeme, nikogar, da bi jim svetoval ter jih ščitil pred pretečo nevarnostjo. Kam se hoče obrniti ubogo, nevedao deklet, doslo z dezele v mesto med neznané, tuje ljudi? Komu hoče zapupati, koga hoče vprašati za svet, ko se nihče ne briga za njo? Ako pride dobrim gospodarjem v roke, je srečna, kaj pa ako pride v roke brezvestnim in brezvernim ljudem, kateri jo oropajo vere in sramosljivosti? Padla je, ker ni imela nikogar, da bi jej svetoval, jo svaril. Koliko solz so se pretočile starši zaradi takih zapuščenih deklet? Koliko sramote in stroškov so imele občine zaradi njih? Da se pride temu slu v okom, zasnovala so tržaške Slovenke zavetišče, kjer se vsprejemajo devojke, došle z dezele, osiroma take, ki so začasno brez službe. Tu so preskrbljene z vsemi potrebščinami proti mali odškodnini 25 nv. na dan za hrano, katera se v slučaju potrebe dá tudi brezplačno. Vrh tega se dekleta poučujejo v ženskih opravilih sploh ter navajajo k strogo moralidnemu življenju in štedljivosti. V slučaju potrebe bode zavetišče obveščalo starše o vedenju njihovih hčera, če to ni mogoče, na dotična zupanstva. Skrbi se tudi, da se jim preskrbi dobre in vestne gospodarje, ter pazi, da ne zajdejo na slaba pota. Zavetišče je pričelo delovati z mesecem septembrom t. l., in doseglo je že lepe uspehe; vsprejelo je namreč do danes že čez 50 brezposelnih služkinj v svojo oskrb. Prišlo se je tudi na sled takim brezvestnim podležem, ki preže posebno na slovenska neomaščevana dekleta ter jih dovajajo, ali vsaj skušaje dovajati v zloglasne hiše. Ze iz povedanega je razvidno, kolike važnosti je

vstanovljeno zavetišče in to ne samo za v Trstu nahajajoča se slovenska dekleta, marveč tudi za dotične roditelje in občine, kakor tudi za splošni narodni zivelj. Da pa boče mogel ta prekorištni zavod uspešno izvrševati svojo nalogo, treba mu je vsestranske pomoči, posebno sedaj v začetku njegovega obstanka; zategadelj obračamo se do vseh slavni županstev po širini domovini s prošnjo, da blagovolé podpirati, bodisi da pristopijo v zavod kot vstanovniki z doneskom 20 gld., ali pa z manjšimi doneski kot podporniki. To bi bila za županstva le majhna žrtev, a zavodu velika pomoč v dosego njegovega namena. Trdno upajoč, da naša prošnja ne bode zaman, bilježi se udani odbor »Zavoda sv. Nikolaja«, ustanovljen v proslavo 50 letnice vladanja Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I., v Trstu ulica Stadion 19.

V Trstu, dne 25. novembra 1898.

Svarilo! Od nekod nam pišejo, da neki človek zopet širi med našim vernim ljudstvom dve protestan-

tovski knjizici: »Pravoverni katoličan« in pa »Verujem v odpustčenje grehov.« Kaj ne, kako lep naslov! A še odpremo knjigo, vidimo, da sleherni stran kar diha sovraštva zoper sveto katoliško cerkev, cerkvene obrede, in slasti zoper duhovnike. Najboljše je, da take stvari, ako vam pridejo v roko, takoj izročite svojemu dušnemu pastirju, čegar naloga je, vam povedati, ali je v knjizici dušna hrana ali — strup!

V bahinem pehji na Notranjem obhajali so, kakor se nam poroča, jako slovesno cesarski jubilej z razobešenjem zastav, razsvitljava, streljanjem, slovesnim zvenenjem itd. Šolska mladina pa je dobila po prizadevanju krajevnega šolskega predsednika g. Petra Troha novo zastavo kot trajen spomin na ta slavnostni dan. — Tudi iz Borovnice poroča naročnik našega lista, da se je ta slovesnost izvršila jako lepo; pogorili so celo siromake s toplimi jedili in jih obdarili s primernimi zneski v denarji.

Narodno gospodarstvo.

O varčnosti.

Slovensko ljudstvo ni ravno bogato obdarjeno s posvetnim blagom. Tem varčneje mora ravnati s tem, kar ga ima. Šte diti moramo v vsakem oziru, da se obranimo kot samostalen narod. Štediti mora kmet, da si ohrani svoje dedao posestvo, svojo domačijo. Štediti mora obrtnik, da si ohrani svojo samostajno obrt. Štediti mora delavec, da si pripravi boljšo prihodnost. Štediti pa ni navadna neumna skopost, marveč pametno gospodarsko opravilo, katero je treba razumeti in znati, kakor vsako drugo.

Naj tukaj povemo par besed, kako se pametno stedi.

Pred vsem je treba štediti z onim, kar ima vsak na razpolago: S časom! V tem oziru so vsi ljudje enako bogati. Vsa ima 24 ur vsak dan na razpolago. Toda jeden s temi urami varčno ravna — drug pa potratljivo. Varčno ravna tisti, ki svoj čas skrbno deli mej delom, razvedrilom in počitkom. Čas je v prvi vrsti porabiti za delo v poklicu. Pričitek in razvedrilo ima pa služiti le namenu, zbirati nove moči za delo. Kedor tako ravna s svojim časom, ta varčno gospodari z njim, kedor drugače ravna, ta — zapravlja, tudi če je morebiti sicer neumen skopuh!

Štediti je nadalje treba z denarjem. To vsak najlaglje razume — a malokdo to izvršuje. Stedenje z denarjem ima dve strani. Prva je, da se izdatke omeji na res potrebne reči. Vsa človek potrebuje neobhodno: stanovanje, obleko in hrano. Te tri reči si mora toraj vsakdo omisliti. A takoj pri teh treh najpotrebnejših rečeh si hitro vidi razloček mej varčnim gospodarjem in potratnežem. Varčnost

zahteva, da si te tri reči nabavi vsak v primerni meri. Majhen obrtnik, ki si vzame drago stanovanje, ki si naroča obleko pri prvem krojaču v mestu in ki hodi na hrano v prvi hotel — ta zapravlja; izdaja sicer denar za potrebne reči — a v meri, ki ni v soglasju z njegovimi razmerami. Ta obrtnik bode kmalu »faliral«. Ravno tako zapravlja mali kmetski posestnik, ki stavi za svoje stanovanje večjo in dražjo hišo, nego pa primerno njegovim razmeram; ki kupuje za svojo rodbino dražja oblačila, nego je neobhodno potrebno itd.

Poleg neobhodno potrebnih rečij je še mnogo takih, ki niso sicer neobhodno potrebne, a vendar koristne. Varčnost zahteva, da si take reči nabaviš sele potem, ko si pokril neobhodne potreščine. Komur po pokritju neobhodne potreščine kaj preostaja, si lahko še nabavi kaj koristnega. Toda pri tem je treba zelo varčno postopati in nikdar se ne sme izdati vsega prebitka. Kaj da je koristno, je seveda presoditi po razmerah posameznega. Vse ni za vsacega. Skoraj za vsacega je dandanes koristno kako dobro berilo. Velekoristno je n. pr., če v vsaki hiši leži dober časopis. To ne služi le v razvedrilo, katero po delu in skrbih vsakdo potrebuje, temuč bistri tudi um, razširja in potrjuje omiko, ki zopet odpira nove vire sreče in blagostanja. Kedor more, naj si toraj omiali dober časopis.

Za koristnimi stvarmi pridejo reči, ki niso niti potrebne, niti koristne, reči, ki služijo n. pr. le nagizdi. Takih izdatkov treba se je seveda najskrbneje varovati. —

Kedor s svojim časom in dohodkom tako gospodari, kakor tukaj popisano, temu bode — če ni posebno reven, — navadno vsako leto še nekaj

denarja preostajalo. Kaj najpa naredi s tem denarjem? To je nadaljno važno vprašanje in s tem pridemo do druge strani vprašanja, kako štediti z denarjem.

Nekateri tak denar, kateri mu preostaje, spravi doma v misnici. Stare ženske imajo navado, spravljati ga v nogovicah, slamicah itd. To se pravi — zapravljati! Da, zapravljati, kajti denar ne sme nikdar mrtev ležati, temveč mora zopet denar delati. Kdor denar doma hrani, namesto da bi ga obrestonosno naložil, ta denar stran meče, ker mu doma suh lezi, namesto da bi pripadal obresti v gotovem denarju. Ta človek ravna z denarjem ravno tako, kakor gospodar s sadnim drevjem, ako sadu ne poberel. Drevje ima, sadu pa ne uživa. Ali ni to zapravljivec? V neki hiši našli so v kleti zakopan star lonc in v njem za 30 gl. denarja v srebrnjakih. Doglalo se je, da se je ta denar leta 1825 tam zakopal. Če bi ga bil dotičnik, namesto da ga je zakopal vložil v hranilnico po 4%, bilo bi danes denarja namesto 30 gl. 450 gl., če bi ga bil naložil po 4 in pol %, bi ga pa bilo celo 772 gl. tedaj še za 232 gl. več!

Iz tega majhnega zgleda se vidi, da imamo prav, če rečemo, da zapravlja, kdor svoj prištedeni denar doma hrani, namesto da bi ga nesel v hranilnico!

Varčnost ne obstoji tedaj le v tem, da se denar prištedi, temuč tudi v tem, da se prištedeni denar obrestonosno naloži.

Pri obrestonosnem nalaganju pa mora pameten gospodar zopet gledati na dvojno: Prvič na to, da

denar varno naloži in drugič, da ga naloži na kolikor mogoče dobre obresti.

Priliko, denar dobro in varno naložiti, ima dandanes skoraj vsako v svoji domaći ali vsaj bližnji občini. Povsodi so »Hranilnice in posojilnice«, ki stojijo pod poštenim, zanesljivim vodstvom. Kdor pa te prilike nima, ali se je iz katerega koli vzroka poslužiti noče, ima v Ljubljani »Ljudsko posojilnico!»

Stedimo toraj tudi s tem, da vsak prištedeni goldinar takoj obrestonosno naložimo kot hranilno vlogo. Denar mora vedno denar delati.

Povedali smo v predstoječem nekaj miali o varčnosti. Samo ob sebi je umevno, da v tem omejenem okviru nismo mogli povedati vsega, kar se v tej veljavni stvari povedati dá in kar bi radi povedali. A v novem letu hočemo še večkrat o tej točki kaj zapisati in vse še natančneje pojasniti.

Za danes, sklepom starega leta, kličemo svojim ljubim čitateljem: Storimo vsi trdni sklep, da z novim letom pričnemo brez izjeme s strogo varčnim gospodarstvom. »Iz malega raste veliko.« Zeno do zrna pogača, kamen do kamna palača.«

Pri vsem pa ne smemo nikdar pozabiti, da je vse človeško delo, ves njegov trud in vse njegovo trpljenje zaman, če ni Božjega blagoslova. Zato opominjamo sklepom na pragu novega leta na ukaz sv. pisma: Moli in delaj!

Raznoterosti.

(Velikomestna slika.) V krasni dvorani nekega hotela v Berlinu je bil ples. Vesela družba se zabava izvrstno. Kmalu po začetu plesa pride 9 letno ubožno oblečeno dekletce k blagajniku in ga prosi, naj pokliče njeno sestro Avgusto, ki pleše v dvorani, ker mati umirajo in jo želé še jedenkrat videti. Blagajnik pelje revno dekletce v dvorano, češ, naj sama poišče sestro, katere on ni poznal. Kmalu jo zagleda jokajoča deklica ob roki nekega gospoda. »Avgusta, pojdi domov. Mati umirajo in te želé še jedenkrat videti«, pravi tiho sestri. »Pusti me, jaz plešem, saj ni tako hudo!« Ko pa sestra le ne odneha prositi, jo udari Avgustin plesalec s pestjo, tako da je revica padla na tla. To se je zdelo preveč drugim plesalcem. Pograbiyo nečloveškega plesalca in ničvredno Avgusto in ju iztirajo iz dvorane. Malo ubožico pa nesejo domov, kamor je ravno prav prišla, da je videla še jedenkrat svojo mater, ki je takoj na to izdihnila.

(Nevedebne romanje.) Znani bivši vitez Šenerer je peljal mnogo neodrešenih Nemcev iz Nizje Avstrijskega, Salcburškega, Čskega, Moravskega in Štajerskega na »božjo pot« v Fridrihsrue na Nemskem, kjer je umrl njih bog Bismark. 19. nov. so dospeli tje. Sin Bismarkov, Herbert, jih je pustil prav lepo pozdraviti, (asm jo je rajši potegnil drugam, kar je jako značilno). Šenerer,

Iro in Gaugštater so smeli celo v sobo, kjer je Bismark umrl! Drugi romarji so smeli stati pod oknom te sobe!! Šenerer je govoril, objel in poljubil svoja tovarisa. Nato so romarji zapeli v drevoredu Bismarkovo pesem in s tem je bila končana ganljiva slovesnost! O kako je to pretresljivo, ganljivo, v srce segajoče!! Še Volfa je manjkalo, potem bi bili vsi pravi bimbezi skupaj. Prav zelo bi ustregli vsem Avstrijancem, ko bi ostali pri svojem maliku Bismarku!

(Pametna skrb.) Zdravnik: »Ne pomaga nič, moramo vam nogo odrezati!« Bolnik: »Prosim, odrežite mi preje kurje oko, ki je imam na palcu.«

(Ni kar take umevne.) Sodnik: »Oženjen ali ne- oženjen?« Janez (ki ni bil posebno bistroumen): »Oženjen z ženskó!« Sodnik: »To se razume, tega ni treba praviti!« Janez: »Kar tako umevno tudi ni, gospod sodnik. Moja sestra je omožena z mošom!«

(A take!) A.: »Povem vam, da sem bil jedenkrat prav neumen. Veliko srečo, ki se mi je ponujala, nisem hotel porabiti. Lahko bi se oženil z deklico lepo, mlado, pametno, ki je imela dote 100.000 gl. B.: »Zakaj jo pa niste vzeti?« A.: »Zarad jedne malenkosti.« B.: »In ta je bila?« A. (zdihujoče): »Ni me hotela!«

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne

5. januarija 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 10. decembra:	46	80	50	88	52
Graec, 10. decembra:	48	15	36	54	72
Lina, 3. decembra:	33	23	4	43	25
Trst, 3. decembra:	79	6	87	80	85

Priloga današnjemu »Domoljubu«, na katero opozarjamo svoje čast. bralce, kaže jako spretno in umetno izvršen izvorni zavitek Kathreiner-jeve Kneipp-ove sladne kave. Ta toliko priljubljen in obče zaan izdelek se sme prodajati le v tacih izvornih zavitkih. Svarimo torej pred ponarejenim blagom, ali pred blagom, katero nezavito prodajajo kot »odprti Kathreiner«, ali kot »ravno tako dober«, ki pa nima nobene prednosti prave Kathreiner-Kneippove sladne kave. Zanimiva je tudi zadnja stran priloge, na kateri se v dvogovoru opisuje »spreobrnjenje« k Kathreiner-Kneippovi sladni kavi.

Na najvišje povelje Njih c. in k. apost. Valičanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji poslavno dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarji in skupnem mestu 401.800 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje boe nepreklicljivo dne 15. decembra 1898.

Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

340 6 C. k. vodstvo državne dohodnje
Oddelek za državne loterije.

Služba organista in cerkvenika

ki naj bi se ob enem pečal s kakim rokodelstvom, se oddá z novim letom.

Zavni urad Ajdovec,

pošta Žužemberk. 378 1

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta šte. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje. 357 5-2

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8 — 12. ure dopoldne in od 3 — 6. ure popoldne.

Pošt. hran. urada šte. 828 406 — Telefon šte. 57.

Preselitev trgovine.

Uljudno naznanjam, da sem preselil svojo prodajalnico iz barake za knezoškofijsko palačo na Pogačarjevem trgu (za vodó) v

Semeniščno poslopje

na istem trgu, kjer bodem nadaljeval prodajo lesne, platarske in sitarske robe, šime in morske trave. — Zahvaljujem se ob jednom slav. občinstvu za doslej izkazano naklonjenost in zaupanje ter se priporočam tudi v bodoče v obila naročila.

370 12-2 Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

Na prodaj je

posestvo

v Topoljah pri Mengšu

s pohištvom, poljem, gozdi in travniki, vse v dobrem stanju. — Proda se skupno ali pa v posamnih parcelah.

Več pové Ant. Rihar v Mengšu ali pa Jan. Zorman v Ljubljani v Kolizeju. 379 1-1

Javna zahvala.

377 1-1

Dne 21. oktobra t. l. v Smečicah pri Krškem nastali požar uničil je mej drugimi tudi moja poslopja popolnoma.

Zavarovan sem bil do 1. oktobra t. l. pri ogerski-francoski zavarovalnici „Franko-Hongroise“, a s tem dnem potekle police nisem ponovil in tudi za novo police, katero je zavarovalnica brez mojega naročila izdala, zavarovalnine nisem plačal, tako da ob času požara prav za prav ni bilo zavarovan nisem bil, torej tudi nisem imel pravice do nikakoršnega odškodovanja.

Imenovana zavarovalnica pa je bila vendar toliko kulantna, da mi je v kljub vsemu temu po njenem glavnem zastopniku gosp. Alfred-u Ledenik-u, trgovcu v Ljubljani, odškodnino popolnoma izplačala.

Vsled tega čutim se dolžnega, isreči zavarovalnici „Franco-Hongroise“ za to njeno izvanredno kulantnost najsrčnejšo svojo zahvalo ter jo priporočati najtoplejše vsem onim, ki želé zavarovati svoje imetje proti škodi po požaru.

Smečice, dne 12. decembra 1898.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sprejeli so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarnarja G. Piccolija v Ljubljani pristréno zahvalo za doposlano Jim stekleničico

tinkture za želodec

in so njemu s diplomó dne 27. novembra 1897 podelili naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji firmi pod grb naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drngisloviti profesorji in doktorji napisujejo bolehalim G. Piccolijevo želodčno tinkturo, katere krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršnje G. Piccoli, lekarnar „pri angela“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelavatelj v 4 steklenih ali 12 stekleničah za gl. 1.28 a. v., po 24 stekl. za gl. 2.40, po 36 za gl. 3.50, po 70 za gl. 6.50, po 110 za gl. 10.20. — Poštne mora plačati p. n. naročnik.

Češnik & Milavec, Ljubljana, Špitalske ulice

v novozgrajeni palači meščanskega
bolniškega zaklada (Lingarjeve ulice)

usojata se s tem uljudno naznaniti, da odpreta meseca novembra pod gorenjo firmo **trgovino z**
manufakturnim, suknenim, platnenim in modnim blagom.

Opozarjata p. n. občinstvo na svoje najboljše asortirano zalogo najnovejših vrst blaga za obleke, barhantov, modnega blaga za gospé in za gospode, platna, belega blaga, kotonov in podšivnega blaga ter prosita za prav obilen obisk. Zagotavljata strogo solidno in reelno postrežbo ter se
360 3

Vzorci vseh vrst razpošiljajo se franko.

Češnik & Milavec.

Kovaške učence

sprejme Peter Keršič, kovač v Spod. Šiški. 365 2-2

Sidro Liniment. Capsici compos.

353 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-4

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
silo je dobiti po sedem po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se te sploh priljubljene
domače zdravilo kar kratko kot 759 49-10

Richter-jev liniment s sidrom

ker sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
mamo varstveno marko „sidro“ kot pristas.

Richter-jeva lekarna
pri sistem leva v Pragi.

100 do 300 gl.

na mesec lahko poštno
zasluzi sleherni ter povsed
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne depuščane
eročke in drjavna pisma.
Ponudbe na Ledevika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutschesgasse 8. 826 10 3
367 10-2

5-5 4³/₄ klg. kave. 347

poštine prosto proti povzetji, ali
če se denar naprej pošlje, zajam-
čeno najboljšo blago.

Afrik. moka, biserna . gl. 3-70
Santos, fini 3-43
Salvador, zelen poseb. fini . 4-35
Cejlon, modro zelen p. f. . 6-19
Zlati java, rumen. p. f. . 5-90
Biserna kava, zelo fina . 5-55
Arab. moka, blagodišeč . 6-90

Cenik in carinski tarif zastoj.

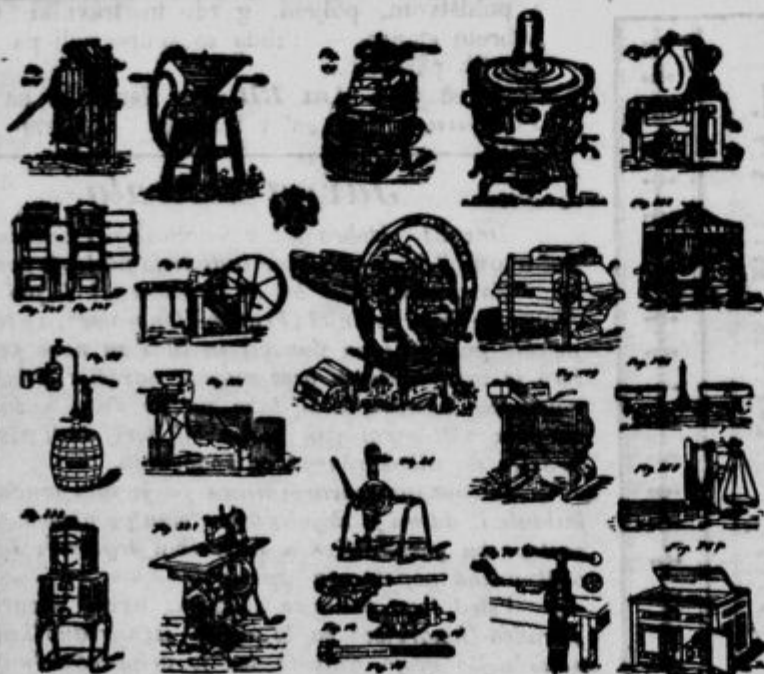
Ettlinger & Co., Hamburg.

Kdor teh kupiti ali v zakup vzeti bogat,
močan in star 366 3-2

kamnolom

za skalce delati,

naj se oglasi pismeno ali ustmeno pri lastniku Mar-
tínu Peterca z Dovskega, pošta Dol ob Savi.

Janez Schindler

c. kr. inmetnik privilegijev
342 9

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12
raspošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku
(528) s več ko 300 podobami (10-10)
raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsed drugej.

Za blago jamčim, dejem na poskušnje,
olajšujem plačevanje!

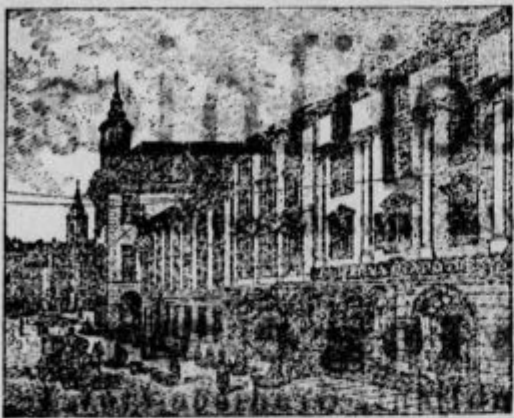
Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj,
III., 1., Erdbergstrasse 12.

Najcenejše se dobiva pri podpisani lekarni, ako se nareča po pešti, po kateri se odprelje vsako, tudi najmanjše narečilo.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczyja v Ljubljani. 347 8

Ubald pl. Trnkóczy
lekar pri rotovžu v Ljubljani

priporoča sledeča zdravila:
Doktor pl. Trnkóczy-ja
želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 gld.

Maria-Zell. Varstv. znamka.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
krogljice odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr. — Pocukrose krogljice, 1 škatljica 40 kr., 4 škatljice 1 gld.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
prsni, pljučni in kašljev sek ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja
protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu i. t. d., priporočljiv. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
tiaktura za
kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpnanje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 gld. 74 kr.

Da svoje čitatelje in prijatelje obvarujemo škoda, moramo jih opozoriti, da se zoper poskusa ponarediti prijubljana Kathreiner-Kneippova sladna kava. Ponujajo jo to pot zlasti manj skusenim ljudem na deželi. Resno opominjamo, da nihče ne vprejme druge sladne kave, kakor pravo, v modro-belih izvornih sawojških s podobo župnika Kneippa in imenom »Kathreiner«. Le to je priporočil č. g. župnik Kneipp in le sladna kava ima duh in okus prave kave. 359 8—8

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin napravljeni likér 272 31

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepcalno pijačo naj bi imeli ta likér v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specialijah. 25—26 99

523 13 Slovenci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, da najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite; torej zahtevajte le pevsod to izborne domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačič, Ljubljana.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 14 Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna
E. Schmarda
v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 4,
pritičje na levo. 362 25—34

Staroznane, gorke „polhove kape“

domač izdelek, razpošilja proti predplati poštnine prosto komad od 90 kr. do 1 gld. Pri večji množini ali odjemu na domu zdaten popust.

Val. Krašovec.
Pošta Št. Peter na Krasu. 862 2

Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1898: 1.305.310 glđ.

Promet od 1. januarja do 30. sep-
tembra 1898: 4.914.146 glđ.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče št. 1 (tik nunske cerkve)

353 (6-4)

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik v svoji uradnici v Ljubljani, Gradišče št. 1
od 8 zjutraj do 1 popoldan.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, če je ud poso-
jilnice ali ne in se obrestujejo (polmesečno) po

4 $\frac{1}{2}$ %

na leto, brez kaknega odbitka, ker plača „Ljudska posojilnica“
ves zadevni davek sama.

Če hoče kedo denar po 1 uri popoldan vložiti, ko je posojilnica zaprta, naj
se oglasi v pisarni načelnika dr. Ivana Šustersiča, odvetnika v Ljub-
ljani, Kongresni trg („Zvezda“) h. št. 2, kjer se bodo poskrbelo,
da se tudi popoldan opravi.

Posojila

daje „Ljudska posojilnica“ na intabulacije ali na poroštvo.

Dr. Ivan Šustersič,
načelnik.

Jostp Šiška,
knesoškofjski tajnik
načelnika namestnik.

Odborniki:

Anton Belec,
župan, posestnik itd. v Št. Vidu
nad Ljubljano.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. kandidat v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlín,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik in veletržec
v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
pasarski mojster v Ljubljani.

Gregor Štibar,
župnik v Rudniku p. Ljubljani.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvetn. kandidat v Ljubljani.

Dr. Aleš Ušentčnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani.

33564, VII, C, b

DOMOLJUB.

List slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Letnik XII. / XIII

	Stran
Gospodarsko združevanje . . .	49
Propad poljedelstva in njega vzroki	50
Za katoliško misel!	65
Kaj je žitna borza	67
Na delo	81
Slovenskim obrtnikom	82
„Pascha“ — memohod	97
Zavarovalnice	98
Boj za ljudstvo	113
Mestni volivci ljubljanski, poj- dite volit	115
V Jeruzalem!	129, 145
Trgovstvo	130
Vseslovenski shod kršč. soc. de- lavcev v Ljubljani	146
Po prazniku	161
Liberalci — sleparji!	177, 193
Domača obrt	178
Domača obrt na Kranjskem	194
Še enkrat: v Jeruzalem!	209
Delavstvo	210
Kmetje, pridite na občni zbor c. kr. kmetijske družbe!	225
Avstrijsko žolstvo	226
Avstrijski učitelji	241
Sovražniki našega naroda	242
Boj zganju	257
Kaj se v Avstriji prideluje	258
Zadružna misel	274
Slovenski učitelji, odločite se! Ob stoletnici Blaža Potočnika	289
Ljudska posojilnica	306
Učiteljstvo	313
Vojska med Angleži in Buri	313
327, 341, 358,	371
Slovensko ljudstvo, čuj!	321
Liberalci pri delu	322
Dobri in slabi časniki	337, 354
Papeževa država	338
Čas prihoda	353
Šibe liberalizma, reši nas, o Gospod!	369
Kakšna bo prihodnja vojska	370
 Narodno gospodarstvo:	
Kdaj je čas rezati cepiče	11
Koliko soli se sme kravam da- jati	12
Rogovi pri mladi govodi	12
Čebele po zimi	12
Kopanje jam za drevesa	26
Gozdarstvo	27
Pojdi in tudi ti tako stóri! (Čebelarstvo)	58
O molži	90
Zakaj so imele Boštjanove krave mnogo mleka	90
Kmetijska zadruga in posojilnica v Horjulu	106

	Stran
Koristi globokega oranja	123
Oskrbovanje odraslega sadnega drevja	140
Kako se prepreči rja na železji	140
Goveda brez rogov	140
Plačevanje davkov na poštah	187
Občni zbor c. kr. kmetijske družbe dne 13. julija	219
Vzorna zadružna pravila 235,	251
Koliko narazen naj se sadi sadno drevje	363
Kako dolga naj bode rezanica	363
Kako odpomoči, da živina ne liže zidú	363
Kmetovalci, snujte mlekarske zadruge	378
 Domači pravnik:	
O varstvu ali jerobstvu 12, 44,	75
Vojaška taksa ali vojarina	108
Varščina ali kavcija za pravdne stroške	155
Nekaj o pričah	204
Nekaj o pismenih pogodbah	234
Nov zakon o pristožbinah ali „procenti“ 267, 282, 299,	314
 Misijonska poročila:	
22, 54, 86, 118, 182,	278
298,	377
 Vzgoja:	
27, 59,	171
 Domači zdravnik:	
91, 139,	186
 Cerkveni letopis:	
7, 39, 71, 101, 167,	198
218, 246,	265
 Domača knjižnica:	
74, 91, 107, 121, 138,	154
172, 202, 218, 250, 283,	331
363,	379
 Drobtinice:	
11, 26, 42, 58, 74,	89
106, 121, 138, 154, 171,	187
203, 219, 250, 281, 312,	330
347, 361,	377
 Politični razgled:	
3, 19, 35, 51, 70,	83
101, 117, 134, 150, 166,	179
195, 211, 227, 246, 263,	275
292, 307, 323, 343, 355,	374

	Stran
 Slovenski novičar:	
9, 24, 41, 56, 72,	88
103, 120, 136, 152, 168,	184
200, 116, 232, 248, 264,	280
295, 310, 328, 344, 359,	375
 Za smeh in kratek čas:	
13, 28, 44, 60, 76,	91
108, 108, 123, 140, 155,	172
188, 205, 221, 237, 253,	268
284, 300, 314, 332, 347,	360
380	
 Slovarček nenavadnih besed:	
Adresa (spomenica)	13
album	92
anarhizem	92
akcija	331
brzobjav	13
bajé	45
bidžé (proračun)	13
bula (papeževa)	189
binirati (biniranje)	189
civilni zakon	141
dekret (odlok)	13
deputacija	189
fraza	45
interpelirati, interpelacija	76
inštanca	189
jezuitizem	92
konvikt	28
konsum	28
kabinet	29
kompromis	45
klerikalizem, klerikalec	60
kronovina	141
konzistorij	189
kasacijski dvor	189
kronogram	285
legitimacija	332
manifestacija	141
nihilizem	109
odlok (dekret)	13
operirati (operacija)	76
opozicija	13
organizacija	13
parnik (parobrod)	13
proga	13
proračun (bidžé)	13
parlament	29
promet	13
pro domo sua	109
prolog	109
simbol	285
ustava	285

